

Joel

Hay A'at Tuwen Liblu An Joel

Nan propeta an hi Joel ya imbaganah nadan tataguh ad Judah nan imbagan Apu Dios i dida an umaliyan di dakol an dudun an mihinapdah nadan bobleh ad Judah ta madadag di nun'itanom. Ya nabayag an agge immudan hi ad Judah ta adida humangoy nitanom. Ya hi Joel ya innilana an manu'eh na'at datuwe ya gapuh ngohe ya bahul nadan tatagu.

Ta binagaan Joel nadan tatagu an nunhiglay pundusan Apu Dios i dida hi'on adida muntutuyuh nan numbahulanda. Ya immannung an na'at hidiye te immaliday dudun ot anonda nadan intanomda.

Mu ta'on hi athidi ya imbagan damdaman bon Apu Dios an wagahana dida ya ta'on on nadan pinto'na an tatagunah abobboble. Mu hay pangatana ituwe ya hitun pangipa'aliyanah nan Espirituna i dida. (Joel 2:8-32) Mu dusaona nadan mamalpaligat hinadan tataguna an tinanud Israel. Ya ma'at hituwe hitun panadagana i dida hinan nundotal an nungngadan hi Jehosapat. (Joel 3:1-16)

Hay Nitudo' Ituwen Liblu

1. Hay nundusaan Apu Dios hinadan tataguna an gapuh bahulda ot ipa'enay dakol an dudun ta dinadagday intanomda ot pa'ihonday bobleda (Joel 1:1-2:17)
2. Hay nangibagaan Apu Dios an wagahana nadan tataguna hi'on muntutuyudah bahulda (Joel 2:18-27)
3. Hay punwagahan Apu Dios hinadan tataguh abobboble hi udum hi algo ya hay pangihwanganah nadan mangidinal i hiya (Joel 2:28-32; 3:17-21)
4. Hay panumalyaan Apu Dios hinadan tatagun mamalpaligat hinadan tataguna (Joel 3:1-16)

Hay E Umukayungan Nadan Tataguh Ad Judah

1 ¹Hituwe nan impa'innilana Apu Dios i ha'on an hi Joel an imbabalen Petuel. ²Ot igongahanyuh tuwe an da'yu an mangipangpangulu ya an namin ayu an numpunhituh tun ad Judah. Te undan waday na'at i dita'u ya nadan a'ammod ta'u handi hi umat i datuwen ma'ma'at i dita'uh

ad uwani? ³Ot ibaga ta'uh nadan imbabale ta'u ta ibagada piboh nadan imbabaleda ya ta'on on nadan mihnod an matanudan ya imbagada damdama i dida. ⁴Te nahohonnod tayyay immaliyan nadan dakkodakkol an dudun ot anondan namin nadan intanom ta'u. Ya nadan nabati an agge inan nadan nahhun an dudun ya nun'a'an bon nadan nihnod.

⁵Ot da'yu an mabutobutong ya idodonganyundi anu nadan nadadag an greyp ta kogaanyu. Ya ta'on on da'yun ma'nginnum hi bayah ya oltonyuy kogayu te ma'id mo ha tamtamanyuh pinahapan bayah. ⁶Te dadiyen dudun ya nipaddungdah dakol an mabikah an titindalun di binuhul ta pina'ihda tun numboblayan ta'u. Te ma'taddom di bobada an ay boban di layon. ⁷Ta dinadagda nadan intanom ta'u an greyp ya atbohdi an inuplakanda nadan bungbunga"an an fig ta ammunay adolda an matigo.

⁸Ot umukayungan ta'u an gapuh hakit di nomnom ta'u an umat i ha babain natey nitbiyana. ⁹Ya ta'on on da'yu an papadi an munhilbi i Apu Dios ya umukayungan ayu te ma'id moy alina ya ma'inum an midawat i Apu Dios hinan Templo. ¹⁰Te nun'apa"ihda nimpe nadan nitanom ta ma'id ha miphod hi alina ya ma'inum ya lana.

¹¹Ta hiya nan umukayungan ayu nimpe an mumpuntanom te nadadag nadan intanomyu an greyp ya wit^a ya barley^b ta ma'id ahan ha apitonyu. ¹²Te nakuling nadan fig ya greyp ya nadan pomegranet ya palma ya nadan mansanas ya an namin nadan bungbunga"an. Ta ma'id ahan ha pun'amlongan di tagu.

¹³Ot da'yu an papadi an mangi'nong hinadan midawat i Apu Dios ya munlubung ayuh langgut ya immukayungan ayu. Ta ilablabiyuy kogakoga te ma'id nimpe ha alina ya ma'inum an midawat i Apu Dios hinan Templo. ¹⁴Ot ibaga ta'u ta ma'amung ta'u ya nun'ulat ta'u. Ta ipa'ayag ta'u nadan mangipangpangulu ya an namin nadan numpunhitu ituwen boble ta ma'amung ta'uh nan Templon nan Dios an dayawon ta'u ya numpahpahmo' ta'u i hiya. ¹⁵Te agagga mo ya madatngan nan panadagan nan ongal di abalinanan Dios^c i dita'u. Ya nunhiglan atatakut hidiyen ma'at.

¹⁶Ya ma'id ha abalanan ta'u hi apa"ihan nadan intanom ta'u ta ma'id mo ha am'amlong hinan Templo te ma'id mo ha midawat i Apu Dios. ¹⁷Te adida humango nadan nitanom. Ta niwalong nadan alang ta'u ta nun'apa"ihda te ma'id mo ha e ta'u iha"ad hidi. ¹⁸Ya eda munhawwangan nadan baka hi anonda on kimmongakongawda te ma'id ha holo' ya atbohdi nadan kalnero an maligligatanda.

¹⁹Ot he'a Apu Dios di pumpaboddanga' te ay ginhob di apuy nadan pastu ya ta'on on nadan bungbunga"an ya ayda napu'ulan. ²⁰Ta ta'on on

---

^a 1:11 Nan wit ya hidiye nan wheat hi English. ^b 1:11 Nan barley ya umat hi boga ya wit mu makulhi ya nalaklakay nginana mu nan wit. ^c 1:15 Hay oha an ngadan Apu Dios hinan Hebrew ya El Shaddai an hay ibalinana ya ongal di abalinana.

nadan atap an animal ya paddungnay mumpahpahmo'da bon he'a te nun'atdu' di wa'el ta nun'aklingda nadan holo'.

Hay A'at Nadan Tindalun Apu Dios

2 ¹Ipagangohyu nan tangguyub hinan nabillid hi ad Zion an niyappit i Apu Dios ta gumayonggongdan namin di nunhitu ituwen boble hi takutda te tuwe mo an madatngan nan pundusaan Apu Dios i dita'u. ²Ya i diyen a'atana ya humilong nan algo ta ay buggubuggut an umat hinan hiyah nawnawi'it te mihinapdah nadan nabillid nadan dudun ta paddungnay dakkodakkol an titindalu an ongal di abalinanda. Hituwen ma'at ya ma'id ha nipaddunganah nadan na'at handi ya ta'on on hanadan ma'at hi udum hi algo.

³Ya umat hi panadag di apuy di pangatda te ta'on on ma'aphod nan boble hi hinangngabda an umat hi ad Eden ya damunah la'uhanda ya numbalin hi umat hinan agge naboblayan. ⁴Ya hay umaliyanda ya umatdah nadan ma'awiging an kabayu an itakkayan^d di e mi'gubat. ⁵Ya munggangoh di pangeda an umat hi kakalesan di tindalu an e mi'gubat hinan uhhun di nabillid ya umatda boh nan gangoh di mundalang an namaganan an holo'. Ta paddungna nimpey dakkodakkol an titindalu an ongal di abalinanda an e mi'gubat. ⁶Ta atatakutda an umuphatday manigo i dida. ⁷Ya ma'awigingda nimpe an umatdah nadan e mi'gubat ya nala'ingda an kumayat hi binattun alad. Ya matutunnudda an mange an ma'id ha humiwwa i dida. ⁸Ya adida mumpupulloh an mamangulu. Ya pungkayatda nimpey binattun alad an ma'id ha mabalin hi manandi i dida. ⁹Ya ma'ibagada an bumahhel hinan boble an pungkayatday binattu an alad on hinggopday babale an idalandah nadan tawa an umat hi aton di mangako.

¹⁰Ya wa'et mangeda ya umalyog tun luta ya ta'on on ad lagud ya miwagot ta humilong nan bulan ya nan algo ya ta'on on nadan bittuwon ya adida dumilag.

¹¹Ya umat hi kidul di hapit Apu Dios an mummandal hinadan paddungnay tindalunan dakkodakkol. Ya ongal di abalinan dadiyen mangun'unud hinan ibagana. Ya i diyen a'atana ya nunhiglan atatakut di aton Apu Dios an ma'id ha mihwang.^e

Hay Nangibagaan Apu Dios Ta Muntutuyu Nadan Tatagu

¹²Imbagan Apu Dios an agge ni' naladaw hi e ta'u puntutuyuwon ta ibangngad ta'un mangun'unud i hiya. Ot mahapul an mun'ulat ta'u ya kunga ta'u hi e ta'u umukayungan. ¹³Ta ipatigo ta'u an immannung nan e ta'u puntutuyuwon ta bokon nan e ta'u punhethetan ya abuh

^d 2:4 Hay pangalin di udum hinan itakkayan ya ihakayan. ^e 2:11 Nipa'innila 6:17

hi lubung ta'u. Ot ibangngad ta'u nimpe an mangunud i Apu Dios an dayawon ta'u an tinanud Israel te ongal di homo'na ya ulena i dita'u. Ya hiya ya adi hi kittang on bimmungot ya adi maluman di pamhodna. Ya mabalin an idinongna an mundusa i dita'u. ¹⁴Ta alina ni' ya adina aton nan ninomnomnan aton i dita'u ya himmo' dita'u ya winagahan dita'u ta waday i'nong ta'u an ma'inum ya alina i hiya an Dios an dayawon ta'u an tinanud Israel. ¹⁵Ot ipagangohyu nimpe nan tangguyub hi ad Zion ta ma'amung ta'u ta mun'ulat ta'u. ¹⁶Ot pun'ayaganyu nadan tatagu an ta'on on nadan a'amamma ya u'unga ya goggolang ya nadan pa'lahina. ¹⁷Ya da'yu an papadi an munhilbi i Apu Dios ya mahapul an kumga ayu an mundasal hi numbattanan nan panton nan Templo ya nan punggobhan hi mi'nong an alyonyuy, Ihwang da'mi bahan an tatagum Apu Dios ya adim iyabulut an pihulon da'mih nadan tataguh udum an boble an alyonday, Daan bohna nan Dios an unudonyu?

¹⁸Ot hi Apu Dios ya hom'on dita'u ta pumhod di boble ta'u. ¹⁹Te tobalon dita'u i hiya an alyonay, Ipa'ali' di mahapulyu an alina ya ma'inum ya lanan di olibo ta adi ayu makulangan. Ya adi' mo iyabulut an pihulon da'yuh nadan tataguh udum an boble. ²⁰Ta pakako' nadan tindalu an malpuh nangappit hi huddo'na ta ipiye' didah nan mun'ohab an luta an agge naboblayan. Ya nadan wadah hinangngabyu ya ipiye' didah nan nunhiglay ahinan lobong hi nangappit hi tuluwan di algo. Ya nadan wadah indogganyu ya ipiye' didah nan baybay an nungngadan hi Mediterranean an nangappit hi alimuhan di algo. Ta matedan namin ta ahi'a'agubda.

Ot ha'on hi Joel ya patiyoy an dakol nadan nakaskasda'aw an at'aton Apu Dios. ²¹Ot adi ta'u tumakut te pumhodday itanom ta'u. Ot mun'am'amlong ta'u te immannung nimpe an dakol nadan nakaskasda'aw an at'aton Apu Dios. ²²Ta ta'on on nadan animal ya dakol di pangananda an mapmaphod an holo' hinan pastu. Ya mamungaday bungbunga'an an umat hi fig ya ta'on on nadan greyp ya mapmaphod di eda bumungaan. ²³Ot mun'am'amlong ta'u an tataguh tun ad Zion te ipa'alina Apu Dios di udan hinan punhapulan ta'u. Ta dakol di pananum ta'uh nadan intanom ta'u an umat hidin hopapna tuwali. ²⁴Ya dumakol di makan ya mahawwalan di ma'inum ya lana ta'u.

²⁵Te hi Apu Dios ya inalina di, Ipabangngad'u nadan intanomyu an dinadag di nahuhukkat an dakkodakkol an dudun an dadiye din impa'ali' an paddungnay titindalu' an nangubat i da'yu. ²⁶Ta dumakol moy anonyu ta adi ayu ma'agangan ya ha'on an Dios di dayawonyu. Te ha'on nan Dios an nangat hi dakol an nakaskasda'aw ta wan adi ayu mibabain an tatagu'. ²⁷Ta innilaonyu an wadawadaa' an mangipapto' i da'yu an tinanud Israel. Ya ha'on ya abuh nan Dios an un'unudonyu an ma'id ha udum ta adi ayu mo nimpe mibabain an tatagu'.

Hay Pundusaan Apu Dios Hi Tatagu
(*Nan Na'na'at 2:17-21*)

²⁸Ya alyon bon Apu Dios di, Udum hi algo ya ipa'ali' nan Espiritu' ta middum hi atagutagu ta nadan apapuyu an linala'i ya binabai ya ipa'inniladah tatagu nan ipa'innila' i dida. Ya nadan a'amamma ya ipa'inop'un dida nan pohdo' an ipa'innila. Ya nadan mumpangilog an linala'i ya ipatigo' i dida nan pohdo' an innilaonda. ²⁹Ta ipiddum'u nimpe nan Espiritu' hinadan baal'u an linala'i ya binabai.

³⁰Ya nakaskasda'aw di ahi ma'at hi ad lagud ya hitun luta. Te hay matigo ya dala ya apuy ya nunhiglay ahuk. ³¹Ya humilong nan algo ya umat hi dalay tigon nan bulan ta ahi madatngan nan nunhiglan atatakut an pundusaa' hinadan tatagu. ³²Mu an namin nadan immannung an mumpahmo' i ha'on an Dios ya mihwangda.^f Ta wadaday mihwang hi ad Jerusalem an dadiye nadan imbaga' tuwali an Dios hi pinto'u an mi'tagu.

Hay Panumalyaan Apu Dios Hinadan
Nangiwakat Hinadan Tinanud Israel

3 ¹Ya innayun bon Apu Dios an alyon di, Hitun pangibangngada' hi amaphod di itaguwanyu an i Jerusalem ya da'yun namin an i Judah ²ya amungo' hinan nundotal an nungngadan hi Jehosapat^g di atagutagu an malpuh abobboble. Ta dusao' didahdi an gapuh nangiwakatanda i da'yu an tatagu' hi abobboble ot godwogodwonda nan boble'. ³Ya imbubunutday mangala i da'yu an tatagu' ot ihukkatda nadan udum an u'unga an linala'i hi pamayaddah binabai an mumpabbabbayad hi adolda. Ya inggatangda nadan udum an u'unga an binabai ot inginadah ma'inum.

⁴Ya da'yun tataguh ad Tyre ya ad Sidon ya an namin an bobleh ad Pilistia ya tanganu on athidiy inatyu? Undan waday pohdonyu an iballoh i ha'on? Onha pangiballohyu i ha'on ot ma'annaliya' ya namamay ato' an mangiballoh i da'yu. ⁵Te inalayu nadan silber ya balitu' hinan Templo ot iyeyuh nadan templon di diosyu. ⁶Ot igatanggyu nadan i Judah an ta'on on nadan i Jerusalem hinadan i Greece ta midawwidah bobleda. ⁷Ot nomnomnomonyu an pa'aano' didah nadan boble an nangigatanganyu i dida ya inat'u i da'yu nan umat hi inatyu i dida. ⁸Ta ihbut'u nadan imbabaleyuh nadan tinanud Judah ta ihbutda bo didah nadan i Seba an adawwidawwiw bobleda. Ha'on an Dios di mangalin tuwe.

⁹Ya inalin bon Apu Dios di, Ipa'innilayuh nadan tataguh abobleboble ta idadaanda nadan tindaluda an mi'gubat. ¹⁰Ta pun'udihda nadan aladuda

---

^f 2:32 Nan Na'na'at 2:21; Roma 10:13   ^g 3:2 Hay pinhodnan ibaga hinan Jehosapat ya hi Apu Dios di mundusa.

hi ispada ya nadan gapasda hi pahul. Ta ta'on attog on nadan nakapuy on alyonday mabikahda an mi'gubat. ¹¹Ya mi'bagada an umali an malpuh abobboble ta ma'amungda.

Ot alyo' an hi Joel di, Apu Dios pa'aliyom nadan tindalum ta gubatonda dida.

¹²Ya inalin Apu Dios di, Pa'aliyonyu nimpe dida ta ma'amungdah nan nundotal an nungngadan hi Jehosapat te ha"on di manumalya i didan namin an nalpuh nat'onat'on an boble. ¹³Ot idadaanyu nan gapas te nadatngan moy pun'apita' te umatdah nadan natong an wit hi adusaanda ya nan greyp an paddungnay napnu mo nan pungkopalan ta mahapul an pun'igatin ta makopal. Te nunnaud ahan an adi maphod di a'atda.

¹⁴Ya linibu on linibuy tatagu an ma'amung hinan nundotal an pundusaa'. Te agagga mo ya madatngan hidiyen pundusaa'. ¹⁵Ya humihillong te adi dumilag nan algo ya bulan ya nadan bittuwon. ¹⁶Ya umat hi kidul di kali' hinan nabaktu an ad Zion hidih ad Jerusalem. Ya umalyog tun luta ya miwagot di ad lagud.

Mu da'yun tatagu' an tinanud Israel ya mihi"ug ayun ha"on an Dios ta ha"on di manandi i da'yu. ¹⁷Ya innilaonyu an ha"on an Dios an dayawonyu an tinanud Israel ya munhituwa' hinan nabillid hi ad Zion ta wan miyappit i ha"on di ad Jerusalem. Ta hiya nan adi mo mabalin an e gubaton di tataguh udum an boble.

¹⁸Ya i diyen a'atana ya mahophopan nadan nabillid hi greyp ta mahawwalan di ma'inum ya atbohdi an dakkodakkol di bakah nadan nabillid ta mahawwalan di gatas. Ya dakol di liting an mun'ayyuhan hi ad Judah ta ta'on on nan Templo ya waday malpuhdi an wa"el an mananum hinan nada"ul an awadan nadan kayiw an akasya.

¹⁹Mu ad Egypt ya mumbalin hi adi maboblayan. Ya ta'on on hi ad Edom ya madadag ta matowan. Manu'e ya nunhiglay nangatda i da'yu an i Judah an numpate da'yu an ta'on on ma"id ha bahulyu i dida.

²⁰Mu munnanong an maboblayan ta nangamung hi ad Jerusalem ya an namin hi ad Judah. ²¹Ya ha"on an Dios ya mi'ibobleya' hi ad Zion. Mu nadan pimmate an binuhul ya dusao' dida.